

Pismo pristojnim...

V skladu s pobudo delegacije KS Štepanjsko naselje v SIS za kulturo, izrečeno na 5. seji skupščine Občinske kulturne skupnosti Ljubljana Moste-Polje 10. decembra 1987 sporočamo svoje stališče ob spremembi uporabnika prostorov na Zaloški 16.

Prostore na Zaloški 16 je Samoupravna stanovniška skupnost predala v uporabo Občinski konferenci ZSMS Ljubljana Moste-Polje, ki jih je prispustila naslednjim uporabnikom: Mladinskemu kulturnemu centru, gledališki skupni Odprti krog, fotosekciji KUD Vida Pregarc in občinski taborniški zvezi. V sezoni 1985/86 je v teh prostorih začela heterogena kulturna dejavnost. Skupina Odprti krog je v njih pripravljala svoje predstave, zadnjo, Svit, je tu tudi uprizorila. Fotosekcija KUD Vida Pregarc si je v njih uredila za svoje delovanje nujno potrebno temnico, prirejala pa je tudi fototečaj. Še odločilneje so prostori vplivali na delovanje Mladinskega kulturnega centra Moste, ki je v sezoni 1985/86 pripravil približno 60 raznovrstnih klubskih in kulturnih prireditev, večinoma v prostorih na Zaloški 16, saj primernejših prostorov za tovrsto dejavnost v občini tedaj ni bilo najti, in tako je še danes. Prireditve so segale od mednarodne kulturne izmenjave (razstava likovnih del skupine Forum Stadpark iz Avstrije), predstavitev umetnostnih del (filmov, poezije), nagrajenih na vseevropskem nivoju, predstavitev slovenske kulturne dediščine (skupina Istranova) predvajanja filmov, ki so izboljšali s programsko politiko kina Triglav izrazito periferno definirano filmsko ponudbo v občini, do organiziranja poljudnih izobraževalnih predavanj. Reči je mogoče, da je Mladinski kulturni center skupaj z dejavnostjo skupine Odprti krog in fotosekcije KUD Vida Pregarc odločilno vplival na kulturno dejavnost in ponudbo za mlajše generacije v naši občini.

Te dejavnosti je bilo konec z odločitvijo Samoupravne stanovniške skupnosti, da bo v prostore na Zaloški 16 preselila svoje pisarne. V za-

meno za te prostore so bili občinski konferenci ZSMS dodeljeni prostori na Pokopališki 16, ki pa zaradi dotrajanosti (v njih ob prevzemu ni bilo elektrike, niti instalacij) in lokacije nikakor niso primerne za dejavnost klubskega tipa, kakršna se je uveljavila in dokazala svojo upravičenost v starih prostorih. Hkrati pa so bila tako zanemarjena tudi materialna sredstva in ure prostovoljnega dela, namenjene za usposobitev starih prostorov, v katerih je bila opremljenost v mejah možnosti zagotovljena šele tik pred prekinitvijo dejavnosti.

Iz navedenih razlogov je Mladinski kulturni center začasno prenehal s svojim delovanjem, delovanje pa je bilo resno oteženo tudi gledališki skupini Odprti krog in fotosekciji KUD Vida Pregarc, ki si sedaj urejuje novo temnico. Zato apeliramo na pristojne, ki so oblikujejo politiko oddajanja funkcionalnih prostorov v občini Moste-Polje:

- 1) da oddajo funkcionalnih prostorov v občini daljnosežneje načrtujejo;
- 2) da po svojih močeh podprejo interese in kulturne dejavnosti, ki ustvarjajo določene rezultate, ne pa da jim dejavnost še celo onemogočajo;
- in 3) da zagotovijo ustrezne prostore za mladinsko kulturno in klubsko dejavnost v občini, ki jih očitno zelo primanjkuje (oziroma jih, če smo natančni, sploh ni), kljub temu da za to dejavnost obstaja potreba in zanimanje, in to v najkrajšem možnem roku.

Občinska kulturna skupnost,
ZKO, OK ZSMS, MKC,
skupina Odprti krog
fotosekcija KUD
Vida Pregarc

● SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK, 8. FEBRUAR

V naši občini

Naš kulturni praznik je postavljen na dan smrti našega genialnega poeta dr. Franceta Prešerna. Ni ga kraja na Slovenskem, pa tudi društva izven naših meja ne, kjer se z vso globino pripadnosti ne bi spomnili njegovih z našo zgodovino prežetih verzov, vtakanih s svetlo nitjo v našo sedanost. Verjetno pa tudi ni tako majhnega naroda, ki bi premagal toliko pomembnih ustvarjalnih mož, ki plemenitijo duhovno prvinjo človeštva-kulturo.

Tudi iz našega kulturnega hrama v Mostah je 7. februarja 1988 zazvenela slovenska pesem, praznična beseda.

... Iz globin se je spenjala, skozi neprehodne, črne poti se je prebivala, plemenitila, bogatila, rastla, se krepila slovenska kultura.

Ne pustimo tem silam umreti, ne pustimo, da bi se zlepe v neizrazito mlačnost in neprizadetost. Ne smemo pozabiti na tisto, kar je najbolj naše, kar je skozi stoletja bila in bo hrbtenica našega narodnega obstoja, to je NAŠA SLOVENSKA BESEDA, slovenska pesem...

S temi globokimi mislimi nas je v prijeten predpraznični večer s skromno, vendar lepo pripravljeno odra popeljala uvodničarka pomočnica ravnateljice OŠ E. Kardelja iz Polja in podpredsednica Zveze kulturnih organizacij v Mostah, Ljuba Novak.

Z neizmerno izvirnostjo pa je kot režiserka in scenaristka hkrati, slavistka iste šole Alenka Porenta povezovala kot svetlim žarkom nežno slovensko pesem, recitacijo in ritem iz mladih src in grl.

Dijaki Srednje šole za elektroenergetiko iz Most - Nada, Dejan, Janko in Flori, so nas z odlično povezovalno besedo med pesmijo, plesom in recitacijo spom-

nili na naše pomembne moze: Prešerna, Levstika, Cankarja, Plečnika, kot pomnike pomembnih prelomnic v slovenski zgodovini, kot vdane darovalce bogastva, ki ga danes hranimo in uživamo, kot soustvarjalce naše slovenske kulture.

Pravo ljubezen do pesmi pa so pretežno študentski glasovi deklarskega noneta Zadobrova-Sneberje in fantov - moškega okteta Polje. Ob zvokih modernega ritma, v polsijoči svetlobi pa so uvodni pozdrav naklonila mlada dekleta plesne skupine MIK.

Ves omenjeni navdih po kulturni ustvarjalnosti je povezan v KUD Svoboda-Zadobrova-Sneberje, ki jih vodi neutrudna Mojca Dolinar. Pravzaprav je ta KUD v celoti pripravil to vsebinsko bogato, drugačno praznino in nas za eno uro odvedel iz deročega, napetega tempa življenja.

Pozabiti tudi ne smemo številnih otroških glasov, združenih v šolskem zboru OŠ L. Mačka B. in iz N. Polja, ki ga vodi sposoben, mlad glasbeni pedagog Teodor Kalinšek.

Veličasten zaključek prireditve je izpopolnil mogočni skupni zbor noneta, okteta, v ozadju šolskega zbora in občinstva z verzi Prešernove Zdravljice. To je s svojo enkratno dirigentsko sposobnostjo

povezala profesionalna violinistka simfoničnega orkestra RTV Ljubljana - naša mladenka iz N. Polja - Cirila Trajbarič. Svoj višek je dosegla, ko je s pesmijo na ustih, z obratom proti občinstvu vzbudila pesem med poslušalci.

Žal so dvorano napolnili predsem obiskovalci iz N. Polja in Zadobrova, kljub temu, da je bil to naš občinski praznik. Ob zaključku lahko zatrdim le to, da je vsem tistim, ki jih notranji ob-

čutki, »plakati«, obvestilo po radiu in celo posebna vabila niso zvalili na proslavo - lahko neizmerno žal, saj so zamudili izvirno prireditev našega slovenskega praznika; namenjenega nam vsem.

Hvala vam, ki ste s svojim intuizmom, požrtvovalnostjo, odrekanjem dali svoj prispevek k bogatitvi naše kulture.

JOŽICA VRECL

KULTURNI DOM ŠPANSKI BORCI

7. marca ob 19.30

»Trefaltovi vam predstavljajo«

8. marca ob 19.30

Duško Radović: ŽENE, DOBRO JUTRO. Gostuje duo Reater iz Beograda.

12. marca ob 16. uri

Sobotno popoldne za otroke - KOZLOVSKA SODBA V VIŠNJI GORI, gostuje LGL

16. marca ob 19.30

Potopisno predavanja - Andrej Strmecki »PO POTEH IN KOV V ANDIH, PERU«

19. marca ob 16. uri

Sobotno popoldne za otroke - PRINCESKA NA ZRNJU GRAHA, gostuje gledališče Tone Čufar z Jesenic

26. marca ob 16. uri

Sobotno popoldne za otroke - VRTILJAK, gostuje samostojni lutkovni umetnik Cveto Sever

29. marca ob 19.30

Svečana otvoritev likovne razstave južnoafriško slikarstvo

31. marca ob 19.30

Andrej Hieng - IZGUBLJENI SIN - gostuje gledališče Tone Čufar.

S tem želimo našim občanom predstaviti letošnjega nagrajenca Prešernovega sklada za literaturo.

Istočasno vam sporočamo, da za delovne kolektive, ki si žele ogledati naše predstave nudimo 20% popust v kolikor vzamejo več kot 20 vstopnic (vključno 20).

● VERJETNO PRVA UPRIZORITEV KMEČKE TRAGEDIJE JOŽETA MOŠKRIČA

Zveze in razveze

Gornjegrajska gledališka skupina KD Franc Zmavc je svojo letošnjo sezono posvetila drami (tragediji) in se odločila za uprizoritev Moškričeve kmečke tragedije izpred 2. svetovne vojne v sedmih slikah ZVEZE IN RAZVEZE. Besedilo (doslej še ni izšlo) je oskrbel naš najboljši poznavalec J. Moškriča prof. dr. Milan Dolgan, režiral je tamkajšnji zdravnik primarij dr. Aci Vrlep, za sceno je poskrbel igralec Andrej Kurent. Šestnajst nastopajočih je z lahkoto izbrala skupina iz svojih vrst.

Verjetno ni naključje, da je gledališka skupina iz Gornjega grada segla po besedilu našega rojaka. Zadnje čase sta izšli izpod peresa M. Dolgana dve knjigi njegovih del: Pesmi in dramska dela I. Letos naj bi se jima pridružila še tretja: Dramska dela II. Igralec A. Kurent je ponesel avtorjevo dobro ime v Gornji grad in le združiti je bilo potrebno še režiserjevo težnjo - biti za korak pred drugimi gledališkimi ljubiteljskimi skupinami - in delo je, bojda prvič, zaživel na odru.

Nekaj besed o tragediji. Gre za sicer klasično snov o več ljubezen-

skih parih, katerim srce velevala drugače kot je želja njihovih staršev. Kajti če mladi poslušajo starše tudi v takih življenjskih trenutkih, jim to lahko prinaša zlo - mlada ljubezen po srcu pa naj prinaša le zvestobo, srečo in zadovoljstvo. A že ta zasnova je nekoliko »neklasična«. Čustvena nagnjenja je avtor vložil v brezobzirne čase propadanja kmetstva nasproti dviganju tovarniške revolucije. Rešitev je razumljiva: staro se zamaž upira novemu. Še več: proti individualizmu večernjega dne nastopa kolektiv. V igri kot da ni več glavnega junaka. Mladi kar po vrsti spoznavajo res-

nično življenje brez pozlate lažne idiličnosti. Zato se igra mora končati individualno tragično. Grčarjev Andrej se sicer ukloni očetovi volji in se oženi s hčerjo bogatega gostilničarja Smrekarja, Malko, da bi »rešil« Grčarjevinu; a oba mlada imata svojo skrivno veliko ljubezen in to privede do tragedije. Malka v trenutku slabosti vzame strup za svojega moža Andreja iz rok ljubčka Franceta, a ko naj bi Andrej strup spil, mu to prepreči žena Malka tako, da ga spiše sama. Gospodarsko Grčarjevina tone in ji ni pomoči, če ni vsaj vsedarjujoče ljubezni do zemlje kot do vsakega poklica, pa tudi ljubezni med ljudmi nasploh. Po svoje to dokazuje tudi druga dva mlada para.

Tragedija pa ima v igri svojo protigro: najsrečnejši par je Grčarjeva Nežka. Raje gre od doma k ljubljenu Janecu - delavcu v bližnji tovarni, ki z delom svojih rok že gradi hišo za mlado nastajajočo družinico. Kot da je J. Moškrič, proletarec, vizionarsko nakazal družbeno angažiran pogled na slovensko vas pred 2. svetovno vojno in po njej.

Gornjegrajski igralci imajo lepo tradicijo. Njihovo kulturno delovanje je zaživel v domači čitalnici že leta 1881. Zadnjih deset let se menjaje lotevajo tragedij in komedij iz naše (Finžgar, Cankar, Golar, Po-

trč, Partljič) pa tudi druge evropske književnosti (Goldoni, Molière, Novotny). Skupina je uigrana in je opravila svojo nalogo v vsesplošno zadovoljstvo polne gornjegrajske dvorane.

Tako kot dostikrat doslej bodo tudi z Moškričovo tragedijo gostovali po okoliških odrih - tja do Ljubljane. Gostujejo od pet- do 17-krat v sezoni! Pričakujejo, da bodo imeli lep odziv pri gledalcih in da bodo uspešno ponesli Moškričovo dramatik - a kar zajeten kos naše dežele - tako je bilo čutili ob pogovoru z režiserjem Ulepom. Zaželimo jim še mnogo lepega pri njihovem nadaljnjem poslanstvu!

Za konec pa pomislimo tudi na tole: Jože Moškrič je naš rojak, iz Zadobro! Kaj se ne bi kaka naša gledališka skupina odločila in povabila Gornjegrajsčane s to igro medse? Kaj misli o tem KD Španski borci? Ali še več: Kaj ne bi kako naše društvo pomislilo na uprizoritev kake Moškričeve igre? In če ne bi samo zmoglo: ali ne bi občinska zveza kulturnih organizacij povzela iniciativo in bi uprizoritev izvedli dve skupini skupaj? Mi se! Je tu! Kulturniki - gledališčniki, povzemite iniciativo! Moškričeva tragična šibkost sredi ritma življenja Zvez in razvez vabi!

AM

Spet smo se srečali z Jožetom Cento

čami in Ribnico na čelu, njegovim motivom nikoli ne manjka potrebne zanimivosti in privlačnosti. Po sijoči barvitosti, ki jo odlikuje vedrina, je tako kaj lahko prepoznavni njegove izrazito osebno podoživete motive. Enakovredna barvnemu delu je vselej tudi silovita risba. V slikah Jožeta Cente določa tako risba motiv in stopnjuje vtis prostornosti.

V slikarstvu Jožeta Centa pa risba ni dolgo samo sestavni del njegovih bolj ali manj romantično občutenih in naglašanih slik, ampak je kot spremljavo umetnikovega vsakdanjega in nujna bežnega zapisovanja doživljanj in ustvarjalnega razmišljanja, postala že tudi samostojna, drugim enakovredna likovna izpoved.

Meseca februarja je v Jelovškovem likovnem salonu KD Španski borci, spet razstavljal akademski slikar Jože Centa. O njem in razstavi je Mirko Juteršek takole zapisal:

Predstavnik srednje generacije slovenskih likovnih umetnikov, Jože Centa, je znan tako po svojem slikarstvu kot po živahnem umetniškem organizacijskem delovanju. Pri tem pa je potrebno seveda še spomniti, da je tudi prizadeven in uspešen likovni pedagog. S svojim slikarstvom je ljudem blizu zato, ker je zaradi poslednega ohranjanja realističnih izhodišč vsebinsko in oblikovno povsem razločljiv in zato sprejemljiv, hkrati pa do tiste mere eksperimentatorski, da je tudi po tej strani zanimiv in hkrati se preseče. Ker je pretežno tematsko zagledan (kar dokazuje tudi organizatorska usmerjenost) v njemu rodno, domačo Dolenjsko, z Velikimi La-

Tokrat je slikar Jože Centa predstavil večji izbor svojih risb iz zadnjih let. Večina je narejenih v tehniki širokih flomastrov, največkrat kontrastno temnih na beli papirnati podlagi, nekaj je tudi barvnih, oziroma kombiniranih celo z akvarelom. Flomastri omogočajo slikarju mehko linijo, s katero kontrastno oblikuje razne figuralne kompozicije, portrete, med katerimi pripada lastni podobi avtorja še posebno pozornost, razna tihotajta in pa krajino, največkrat vaške hiše. Seveda je povod za vse te risbe zelo različne, enkrat je to intimističen, izrazito osebni zapis domislice, je lahko opazovanje samega sebe ali bližnjega tovariša, drugič je študija ob nekem naročilu, zelo pogosto pa kot je bilo že rečeno, slika v risbi, po vsej možnosti čim bolj dovršena.

● OBČINSKI ODBOR ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV OBČINE

Ponatis Zbornika

Občinski odbor ZVB NOV Ljubljana Moste-Polje pripravlja dopolnjeni ponatis Zbornika prispevkov iz zgodovine delavskega gibanja med vojnama in iz narodnoosvobodilnega boja na območju sedanje občine Ljubljana Moste-Polje. Zbornik bo izšel aprila 1988.

Zbornik bo prikazal razvoj revolucionarnega delavskega gibanja med obema vojnama, delovanje delavskih prosvetnih društev Svoboda in rast Komunistične partije. Podal bo tudi razvoj narodnoosvobodilnega gibanja, ki je bilo v občini vse od leta 1941 izredno razvito, tako da smo lahko ponosni nanj.

Tako bo v Zborniku marsikaj, kar bo predstavljalo našo občino in bo kot tako tudi primerno darilo jubilarantom, raznim obiskovalcem in gostom.

Zato vas vabimo, da si že v prednaročilu zagotovite potrebno število izvodov našega Zbornika in vas obenem prosimo za predplačilo. Cena Zbornika v prednaročilu je 9.000 din. Naročila sprejema občinski odbor ZVB NOV Ljubljana Moste-Polje, Ob Ljubljani 42.

NAROČILNICA

Naročam(-o) izvodov Zbornika

ISKRA IN PLAMEN v prednaročilu po ceni 9.000 dinarjev.

Prednaročniška cena velja do 15. aprila 1988.

Po izidu bo cena Zbornika 15.000 dinarjev.

Naslov:

Pošta in poštna številka:

Knjigo bom(-o) plačal

(prekrižajte ustrezni kvadratik):

☐ - takoj po prednaročilu

☐ - po povzetju knjige (25. 4. 1988)

Datum:

Podpis:

Naročilnico pošljite na naslov:

OBČINSKI ODBOR ZVB NOV

LJUBLJANA MOSTE-POLJE

Ob Ljubljani 42

61110 LJUBLJANA-MOSTE

● Vesti iz kulture

● Letošnjega območnega srečanja lutkovnih skupin so se udeležili tudi lutkarji Kulturno-umetniškega društva Zadobrova-Sneberje. Predstavili so se s Pitonovo zgodbo v režiji Alenke Mrak. Srečanje je bilo na osnovni šoli Danile Kumar.

● Slikarska dela Roberta Hlavatya velikokrat visijo v številnih domačih in tujih galerijah. Tokrat si jih lahko ogledajo tudi naši občani, v galeriji Univerzitetne kliničnega centra za psihiatrijo v Polju.

● Založbi »Partizanska knjiga« in »Borec«, sta tudi letos podelili Kajuhove nagrade. Prejeli so jih: pesnik Miroslav Košuta za pesniško zbirko »Zidamo dana«, publicist Anton Rupnik za delo CH - Švicarska čarobna formula, pisatelj Marjan Tomšič za prozno delo »Ti pa kar greš« in zgodovinar dr. Sergej Vrišar za delo: »Uniforforme v zgodovini«.

● Publikacija Vodnik po partizanskih poteh, ki jo je pred desetimi leti izdala založba Borec, je bila v kratkem razprodana. Uredniški odbor pa še ves čas zbira in dopolnjuje gradivo. V pripravi je nov Vodnik, kjer bodo opisani tudi pomniki NOB iz Beneške Slovenije, Koroške in Porabja.

M. R.

● V SPOMIN

Franc Gruden

Sredi januarja so se na ljubljanskih Zlatih krajani KS Selo in številni borci NOB, poslovlili od svojega sobarca Franca Grudna.

Franci Gruden se je rodil pred 68. leti v vasi Vojsko. Od ranih nog ga je spremljalo trpljenje in trdo delo. Njegovi kraji so po prvi svetovni vojni prišli pod Italijo. To je položaj ljudi še poslabšalo. Vse dneve je garal pri raznih gradbenih podjetjih. Leta 1940 je šel na odsluženje vojaškega roka. Meseca septembra 1942 so mu Italijani odvzeli puško in ga poslali v delavski bataljon na Kalabrijo. Leta 1943 se je vrnil domov. Dom je bil požgan, brat ubit od Italijanov, sestra je bila v internaciji.

Odšel je v partizane. Kmalu je postal namestnik komandirja reletne postaje. Leta 1944 je postal član KPJ. Po odhodu iz JLA 1950. leta se je zaposlil na železnici in tam je ostal vse do upokojitve leta 1968. Bil je spoštovan, zato je opravljal številne delavske funkcije. Po upokojitvi je družbenopolitično deloval v KS. Za delo smo se mu oddolžili z bronastim znakom OF. Še pred tem pa je bil že trikrat odlikovan. Dvakrat z medaljo za hrabrost in enkrat z ordenom zaslug za narod.

Imeli smo ga radi in zelo ga pogrešamo.

KO ZVB NOV Selo